

PAPPRENA I SKICK

Generationsväxlingskurs

30.1.2024 PARGAS

Nylands
Svenska
Lantbrukssällskap

Familjerättsliga dokument

- INTRESSEBEVAKNINGSFULLMAKT
- ÄKTENSKAPSFÖRORD, övriga avtal (föravtal om avvittring)
- TESTAMENTE
- (GÅVOR) Vad är förskott på arv?

Frivilliga dokument – lönar det sig att vara proaktiv?

- Familje- och kvarlåtenskapsrätt, förmynderskapsrätt: Inte specifikt för jordbrukare
- Familjejordbruken är sårbara.
- Specialregler, tex ÄB 25 kap

När uppgörs dokumenten?

- "idag"
- IBF & testamente. Kan återkallas och ändras när som helst
- ÄF skall registreras. Kan inte "rivas" och ändring kräver nytt ÄF
- Föravtal om avvittning är formfritt
- Generationsväxlingen ofta ett läge för revidering av dokument

TESTAMENTEN

Legal arvsordning (enligt arvsklasser)

- Första parentelen: bröstarvingar. Obegränsad istadarätt.
- (Maken)
- Andra parentelen: föräldrar. Obegränsad istadarätt.
- Tredje parentelen: far- och morföräldrar. Istadarätten tar slut vid morbröder, farbröder, fastrar och mostrar.

- Kusiner ärver inte.

Sådant som ej kan testamenteras ”bort”

- Bröstarvinges laglott (undantag finns)
- Efterlevande makes rätt att hålla bostaden oskiftad i sin besittning

VARFÖR TESTAMENTE?

- Man vill påverka den lagliga arvsordningen. Tex olika slags nyfamiljer. Egna intressen mm
- Göra arvinge arvlös
- Skatteplanering (tex nyttjanderätter)
- Trygga den efterlevande partners situation!
- Trygga att egendomen hålls inom släkten (utesluta giftorätten för testamentstagares make)

- Boenderätt (änkan har livstids boenderätt, en sambo har inte)
- Enskild egendom = egendom som inte ingår i giftorättsegendomen
- Skillnad mellan äganderättstestamente och nyttjanderättstestamente, dvs äganderättstestamente med begränsning
- Presumtionen om förskott på arv

Testamentets formalia

- Starka formkrav
 - ensidig rättshandling (obs! Dock vanligt med sk inbördes testamente mellan makar)
 - Kan ändras när som helst
 - Var noga med förvarandet!

Hur tolkas testamenten

- Efter dödsfallet, vid bouppteckningen
- Giltigt/ogiltigt
- Tolkning av avsikten hos testatorn
- Presumtion om till förmån för änkan
- Flexibilitet vid mottagande av testamente

Sammanfattning

- Förutseende och planering. Både gåvor och testamenten.
- Hur man tänkt sig en GEV är ofta ett utgångsläge vid testamentsdiskussioner
- Nyttjanderätter ofta bra, tex skattemässigt. Var dock medveten om deras "risker"

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (dvv.fi)

”Mot ett smidigare Finland”

Intressebevakningsfullmakt

- ETT FORMBUNDET MEN SMIDIGT DOKUMENT
- Formalia liknar testamentets
 - skriftligt, vittnen, säkerställa av fullmaktsgivarens egen vilja
 - huvudsaklig och sekundär intressebevakare
 - olika frivilliga villkor
 - gåvor, förmåner och överlåtelse/pannsättning av fast egendom kräver skild skrivelse,.
- Aktualiseras då fullmaktsgivaren inte längre kan sköta sina ärenden
 - personliga angelägenheter
 - ekonomi
- DVV fastställer fullmakten (DVV = Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata)
 - läkarintyg och ansökan

Intressebevakningsfullmakt fortsätter..

- NÄR ÄR DET EN BRA TID ATT UPPGÖRA DENNA?
- “Idag.” Fullmakten hålls sas i byrålådan, aktualiseras vid behov.

- FINNS DET RISKER?
 - Jävsproblematik
 - Fast egendom bör tas uppsärskilt, likaså gåvor

- VILKA FÖRDELAR?
 - smidighet

TIPS: Fundera gärna på

- Fast egendom
- Nyttjanderätter
- Gåvor

- Facebook etc

- Vårdtestamente

- Eventuell ersättare utanför familjen?

Intressebevakningsfullmakten är en ensidig rättshandling.

- Sparas hemma "i byrålådan"
- Går att ändra/riva när som helst
- Minns ändå formbundenheten!

ÄKTENSKAP

Giftorätt, rådighetsbegränsningar

- Giftorätten är en expektansrätt, den blir aktuell först då äktenskapet upphör
- Halveringsprincip enligt lag

- Makarna har under äktenskapets rätt till sin egen egendom. En rådighetsbegränsning finns:

Det gemensamma hemmet får inte säljas utan den andra (även icke-ägande makens) samtycke.

Äktenskapsförord

- Med ett äktenskapsförord kan man utesluta giftorätten helt eller delvis
- Äktenskapsförord vara olika beroende på om äktenskapet upphör genom äktenskapsskillnad eller död
- Kan göras i samband med att äktenskap ingås, eller senare
- FORMBUNDET
 - registreras vid Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (dvv.fi)
 - går inte att ändra/upphäva av **en** part
 - ändring/upphävning formbundet

Föravtal om avvittning – mer detaljerat avtal möjligt

Normal avtalsrätt

Ej skilt stöd i äktenskapslagen

Kan upprättas när som helst

Formfritt

Binder mellan parterna. Osäkerhet i relation till tredje part

Nylands
Svenska
Lantbrukssällskap

TACK!

Mikaela Strömberg-Schalin

041 731 4302

Mikaela.stromberg@nsl.fi

www.nsl.fi